

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Всеукраїнська науково-практична конференція
«Сучасні тенденції та розвиток соціально-
економічних систем»**

*в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module
«Інституційні трансформації фінансової системи в епоху
цифрової економіки: досвід ЄС для України»
(Грантова Угода № 101127532).*

29 квітня 2026 р.
м. Харків

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції та розвиток соціально-економічних систем»: (в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module «Інституційні трансформації фінансової системи в епоху цифрової економіки: досвід ЄС для України» (Грантова Угода № 101127532): тези доповідей, 29 травня 2026 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2026.

Наведені тези пленарних та секційних доповідей за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок. Представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі економіки, управління, підприємництва, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, публічного управління, фінансової системи та облікових практик, а також правничих наук.

Відповідальний за випуск:
Власенко Т. А.

Роботи надруковані з авторських оригіналів, що надані оргкомітету, за авторської редакції.

Електронний варіант матеріалів конференції доступний на сайті конференції:
<http://www.kafepm.hneu.edu.ua/>

<i>Козін Даниїл Андрійович</i>	307
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Клименко Дар'я Олександрівна</i>	310
ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	
<i>Kondrat Iryna Yuriivna, Ozarkiv Ihor Stepanovych</i>	313
CASCADE FUNDING AS A “LAST MILE” MECHANISM IN THE IMPLEMENTATION OF NEW EUROPEAN BAUHAUS PROJECTS	
<i>Крат Анна Іванівна</i>	315
ПРОФЕСІЙНИЙ ТА ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ	
<i>Неізнана Олена Володимирівна, Волощук Дмитро Ігорович</i>	318
ТРАНСФОРМАЦІЯ ДЕПОЗИТНОЇ ПОВЕДІНКИ НАСЕЛЕННЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ТА ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ	
<i>Naumik-Gladka K.G.</i>	320
TRENDS IN SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT AND INNOVATIVE EDUCATIONAL TOOLS: THE EXPERIENCE OF THE ACE-EX PROJECT	
<i>Ревенко Олена Вікторівна</i>	322
ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПЕВНОЇ СТРУКТУРНОЇ ЗРІЛОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	
<i>Сотникова Анастасія Володимирівна</i>	325
СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ СМАРТ-ТЕХНОЛОГІЙ	
<i>Wei Ren, Iershova Natalia</i>	328
IDENTIFICATION OF PROBLEM AREAS, RISKS, AND MANAGEMENT RESPONSES IN THE COMPANY'S HUMAN RESOURCES MANAGEMENT SYSTEM IN A TURBULENT AND UNCERTAIN MODERN BUSINESS ENVIRONMENT	
<i>Чередник Анна Олегівна, Суббота Валерія Русланівна</i>	330
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
<i>Чередник Анна Олегівна, Курилко Олена Романівна</i>	332
ПОТЕНЦІЙНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Яворовський Дмитро Андрійович, Тітов Родіон Юрійович, Константиновський Леонід Леонідович</i>	334
МЕНЕДЖМЕНТ ПОКОЛІННЯ Z	

5. Малік М. Й., Нужна О. А. Конкурентоспроможність аграрних підприємств: методологія і механізми : монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2007. 270 с.
6. Мельник І. О. Економічна ефективність використання основних виробничих фондів у сільському господарстві : дис. ... канд. екон. наук. Миколаїв, 2015. 122 с.
7. Мельник О. В. Ефективність використання виробничих ресурсів у сільському господарстві Вінницької області та України загалом // Економіка та суспільство. 2019. Вип. 9.
8. Петрига О. М. Економіка аграрного підприємства : навчальний посібник. Мелітополь : «Люкс», 2016. 498 с.
9. Сільське господарство України 2022 : статистичний збірник / Державна служба статистики України. Київ, 2023. 198 с.
10. Черемісіна С. Г. Ефективність виробництва зернових культур в Україні // Економічний вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2021.

УДК:338.432:631.1

ПОТЕНЦІЙНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Чередник Анна Олегівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства та організації бізнесу, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, AnnetBlejkk@gmail.com

Курилко Олена Романівна, здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня ННІ економіки і права, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, kurylko07@gmail.com

Аграрний сектор відіграє стратегічну роль у національній економіці, забезпечуючи продовольчу безпеку держави, формуючи експортний потенціал та сприяючи зайнятості населення, особливо у сільській місцевості. У зв'язку з цим проблема підвищення ефективності діяльності аграрних підприємств набуває особливої актуальності, оскільки від рівня ефективності залежить не лише фінансовий результат конкретного суб'єкта господарювання, але й загальний розвиток галузі [2].

Ефективність діяльності аграрного підприємства є складною економічною категорією, що відображає результативність використання наявних ресурсів у процесі виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції. Вона визначається співвідношенням між отриманими результатами та витратами, необхідними для їх досягнення. При цьому результати діяльності можуть мати як економічне вираження у вигляді прибутку, доходу чи виручки, так і соціальне та екологічне значення, що проявляється у створенні робочих місць, підвищенні рівня життя населення та збереженні природних ресурсів. Таким чином, ефективність аграрного підприємства доцільно розглядати як багатовимірну категорію, що поєднує економічні, виробничі, соціальні та екологічні аспекти [6].

Особливістю аграрного виробництва є його висока залежність від природно-кліматичних умов, сезонність, тривалий виробничий цикл, а також значна роль біологічних чинників. Це зумовлює необхідність формування специфічних підходів до оцінювання та підвищення ефективності діяльності підприємств аграрного сектору. Одним із ключових факторів ефективності є рівень використання земельних ресурсів, що є основним засобом виробництва. Раціональне використання землі передбачає впровадження науково обґрунтованих сівозмін, застосування сучасних технологій обробітку ґрунту, оптимізацію структури посівних площ і забезпечення відтворення родючості ґрунтів. Недостатня увага до цих аспектів призводить до деградації земельних ресурсів і зниження продуктивності виробництва [5].

Важливу роль у підвищенні ефективності діяльності аграрного підприємства відіграє ефективне використання трудових ресурсів. Рівень продуктивності праці визначається не лише кількістю залучених працівників, а й їх кваліфікацією, досвідом, рівнем мотивації та умовами

праці. У сучасних умовах особливого значення набуває підвищення професійного рівня працівників, впровадження систем матеріального та нематеріального стимулювання, а також удосконалення організації праці. Раціональний розподіл обов'язків, автоматизація трудомістких процесів та створення сприятливих умов праці сприяють зростанню продуктивності та зниженню витрат.

Не менш важливим фактором є рівень забезпеченості підприємства основними засобами та ефективність їх використання. Сучасна сільськогосподарська техніка, обладнання та інфраструктура є основою підвищення продуктивності виробництва та зниження витрат. Водночас важливо не лише оновлювати матеріально-технічну базу, але й забезпечувати її раціональне використання, своєчасне технічне обслуговування та модернізацію. Використання енергоефективних технологій дозволяє зменшити витрати на виробництво та підвищити конкурентоспроможність продукції.

Суттєвим напрямом підвищення ефективності діяльності аграрних підприємств є впровадження інновацій. Інноваційна діяльність охоплює застосування нових технологій вирощування сільськогосподарських культур, використання високопродуктивних сортів і гібридів, удосконалення систем удобрення та захисту рослин, а також впровадження цифрових технологій для управління виробництвом. Концепція точного землеробства, яка передбачає використання GPS-навігації, геоінформаційних систем, сенсорів та аналітики даних, дає змогу оптимізувати використання ресурсів, підвищити врожайність і мінімізувати негативний вплив на навколишнє середовище [3].

Фінансовий аспект діяльності аграрного підприємства також має вирішальне значення для забезпечення його ефективності. Раціональне управління фінансовими ресурсами передбачає оптимізацію структури капіталу, забезпечення платоспроможності та ліквідності, а також ефективне використання власних і залучених коштів. Важливим є також контроль за витратами, що дозволяє виявляти резерви для їх скорочення та підвищення рентабельності виробництва. Значну роль відіграє інвестиційна діяльність підприємства, спрямована на оновлення матеріально-технічної бази, впровадження інновацій та розширення виробництва.

Одним із ключових елементів підвищення ефективності діяльності є вдосконалення системи управління підприємством. Сучасні умови господарювання вимагають від керівництва підприємств застосування стратегічного підходу до управління, що передбачає визначення довгострокових цілей, аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, а також розробку ефективної стратегії розвитку. Важливим інструментом управління є планування, яке дозволяє визначити обсяги виробництва, потребу в ресурсах та очікувані результати діяльності. Контроль і аналіз виконання планових показників сприяють своєчасному виявленню відхилень та ухваленню коригувальних рішень [4].

Маркетингова діяльність аграрного підприємства відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного функціонування підприємства. Вона включає дослідження ринку, аналіз попиту і пропозиції, формування цінової політики, організацію збуту продукції та просування товарів на ринку. У сучасних умовах особливого значення набуває орієнтація на споживача, що передбачає врахування його потреб і уподобань під час формування асортименту продукції. Розвиток логістичної інфраструктури, скорочення витрат на транспортування та зберігання продукції, а також встановлення ефективних каналів збуту сприяють підвищенню прибутковості підприємства.

Важливим аспектом підвищення ефективності діяльності аграрного підприємства є управління ризиками. Аграрна діяльність характеризується високим рівнем невизначеності, пов'язаним із впливом природно-кліматичних, економічних та політичних факторів. У зв'язку з цим підприємства повинні здійснювати ідентифікацію ризиків, оцінювати їх ймовірність та можливі наслідки, а також розробляти заходи щодо їх мінімізації. До таких заходів належать страхування врожаю, диверсифікація виробництва, формування резервних фондів та використання сучасних методів прогнозування.

У сучасних умовах особливого значення набуває забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств. Це передбачає досягнення балансу між економічною ефективністю, соціальною відповідальністю та екологічною безпекою. Впровадження ресурсозберігаючих

технологій, раціональне використання природних ресурсів, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та дотримання екологічних стандартів є необхідними умовами довгострокового розвитку підприємства. Соціальна відповідальність бізнесу проявляється у створенні гідних умов праці, забезпеченні соціальних гарантій працівникам та участі у розвитку місцевих громад [1].

Таким чином, підвищення ефективності діяльності аграрного підприємства є комплексним процесом, що потребує системного підходу та врахування широкого кола факторів. Воно передбачає раціональне використання ресурсів, впровадження інновацій, удосконалення системи управління, розвиток маркетингової діяльності та ефективне управління ризиками. Лише за умови комплексного підходу до вирішення зазначених завдань можливе досягнення високого рівня ефективності діяльності аграрного підприємства, забезпечення його конкурентоспроможності та сталого розвитку в довгостроковій перспективі.

Перелік використаних джерел:

1. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV (редакція станом на 2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2030 року. Київ, 2023.
3. World Bank. Ukraine Agriculture Sector Review. Washington, DC, 2023.
4. Коваленко Ю.С., Мармуль Л.О. Підвищення ефективності діяльності аграрних підприємств в умовах невизначеності. Економіка АПК. 2023. № 7. С. 38–45.
5. Шпикуляк О.Г., Супрун О.М. Інноваційний розвиток аграрних підприємств України: теоретичні засади та практичні аспекти. Економіка АПК. 2022. № 5. С. 12–20.
6. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств : підручник. Київ : КНЕУ, 2022.

УДК 005.32:316.346.36

МЕНЕДЖМЕНТ ПОКОЛІННЯ Z

Яворовський Дмитро Андрійович, здобувач вищої освіти 2-го року навчання, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (м. Харків, Україна); yavorovskiy.dmytro@hneu.net

Тітов Родіон Юрійович, здобувач вищої освіти 2-го року навчання, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (м. Харків, Україна); titov.rodion@hneu.net

Константиновський Леонід Леонідович, PhD підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, викладач, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. leonid.konstantynovskyy@hneu.net

Теорія поколінь дає змогу досліджувати відмінності між людьми залежно від історичного періоду їх формування. Вона виходить із того, що на становлення особливостей поведінки, людини суттєво впливають соціальні, економічні, політичні й технологічні умови, характерні для певного часу. Саме тому представники різних поколінь можуть по-різному сприймати працю, комунікацію, авторитет, зміни та життєві пріоритети. У межах цієї теорії покоління розглядається як група людей, об'єднана спільним історичним досвідом і подібними умовами соціалізації [4Помилка! Джерело посилання не знайдено.]. У менеджменті ця ідея має практичне значення, оскільки в одній організації одночасно працюють представники кількох поколінь, і кожне з них має свої очікування, стиль комунікації та мотиваційні пріоритети.

З огляду на це проблема менеджменту покоління Z набуває особливої актуальності, адже саме від здатності організацій адаптувати свої управлінські практики залежить їхня конкурентоспроможність, здатність залучати молоді таланти та утримувати працівників у довгостроковій перспективі. Численні дослідження підтверджують, що представники покоління